

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра Медсестринства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної
роботи _____ Л.І. Фалько
_____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Спеціалізація: медсестринство

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медсестринства» для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 223 «Медсестринство»

Розробники: Володка Н.А., доцент кафедри медсестринства

Робоча програма затвердження на засіданні кафедри медсестринства
Протокол від "28" "08" 2019 року № 1

Завідувач кафедри медсестринства (Габрель Р.Г.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 13	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність (професійне спрямування): 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
		2-й	-й
Семестр			
3-й		4-й	
Лекції			
30 год.		32 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень:перший бакалаврський рівень	Практичні	
		60 год.	66 год.
		Самостійна робота	
		98 год.	104 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48% : 52%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Забезпечити загальнокультурну та професійно орієнтовану підготовку здобувача вищої освіти ступеню молодший спеціаліст, визначити обсяг загальних, предметних та фахових компетенцій, а також спеціальних знань, умінь та навичок, достатніх для вирішення типових задач діяльності фахівця на відповідній посаді, включаючи здатність використовувати теоретичні знання та практичні уміння для виконання медсестринських втручань відповідно до клінічних протоколів та стандартів медсестринської діяльності, надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах, оцінювати вплив небезпечних чинників щодо ризику розвиткунапоширеніших захворювань.

Завдання курсу - набути уміння та навички виконання різних медсестринських маніпуляцій, оволодінню маніпуляційною технікою, майстерності спілкування медичної сестри з пацієнтами та їх оточенням, навчанні пацієнта та (або) членів його сім'ї необхідним навичкам догляду в домашніх умовах. Враховуючи, що дисципліна "Основи медсестринства" є початковим етапом навчання, то щоб виключити ризик для здоров'я пацієнта, програма передбачає в основному фантомний цикл. Всі навчальні практичні заняття проводяться під керівництвом викладача.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації.
- Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- Здатність до міжособистісної взаємодії.
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

II. Фахові:

- Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та наказів МОЗ України, матеріалів ВООЗ.
- Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в медсестринській практиці.
- Здатність інтерпретувати теоретичні знання при вивченні дисциплін гуманітарної та соціально-економічної профілю, дисциплін природничо-наукового циклу в практичній діяльності.
- Здатність використовувати теоретичні знання та практичні уміння в результаті вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки для виконання сестринських втручань відповідно до клінічних протоколів та стандартів сестринської діяльності.
- Здатність усвідомлювати етичні елементи філософії сестринської справи, дотримуватись принципів сестринської етики та деонтології, викладених у

клятві Флоренс Найтінгейл та Етичному кодексі Міжнародної ради медичних сестер.

- Здатність усвідомлювати важливість самоосвіти та самовиховання в житті та діяльності медичної сестри, безперервності процесів навчання та професійного удосконалення.
- Здатність дотримуватись мистецтва спілкування в медсестринстві та комунікативного зв'язку з пацієнтами.
- Здатність орієнтуватись у визначенні основних потреб людини згідно з рекомендаціями Європейського регіонального бюро ВООЗ для медичних сестер Європи.
- Здатність організовувати етапи сестринського процесу.
- Здатність застосовувати практичні знання та вміння для розв'язання завдань, пов'язаних з етапами сестринського процесу.
- Здатність оцінювати стан пацієнта з метою встановлення медсестринського діагнозу, планування сестринських втручань, їх реалізацію і корекцію.
- Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-протиепідемічного режиму та виконання заходів щодо профілактики внутрішньолікарняної інфекції.
- Здатність виконувати залежні сестринські втручання в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.
- Здатність виконувати незалежні, залежні та взаємозалежні сестринські втручання при наданні медичної допомоги за принципом сімейної та паліативно-хоспісної допомоги тяжкохворим.
- Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики захворювань та поліпшення здоров'я.
- Здатність проводити сестринську педагогіку з тяжкохворими та їх родичами з метою навчання їх самоогляду та профілактики потенційних проблем.
- Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.
- Здатність забезпечувати належне зберігання та використання наркотичних та сильнодіючих лікарських засобів медичного призначення в умовах лікувально-профілактичних закладів.
- Здатність організовувати систему адміністративного діловодства та документування в умовах лікувально-профілактичних закладів згідно з нормативно-правовими актами України.
- Здатність проводити адаптаційні заходи для профілактики синдрому вигорання медичних сестер.
- Здатність оцінювати принципи здорового способу життя і дотримуватись основ санології в практичній діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Медсестринські теорії і процес.

Тема 1. Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі

Визначення поняття “медсестринська справа”. Значення медсестринської справи для охорони здоров'я, її функції. Медсестринська справа як предмет; мета, завдання, її місце серед інших дисциплін у системі медичної освіти.

Філософія, теорія, суть медсестринської справи. Історія розвитку медсестринської справи в Україні (організація шпиталів у Запорізькій Січі, догляд за хворими і пораненими в монастирях). Міжнародне визнання діяльності Ф. Найтінгейл (1820—1910). Товариство Червоного Хреста, його значення в створенні шкіл сестер милосердя. Положення про медичну освіту, медичні школи, училища, медичні коледжі. Система підготовки медсестер в Україні сьогодні. Кваліфікаційна характеристика медичної сестри (призначення, вимоги до особистості, професійні вимоги). Значення самовиховання і самоосвіти в житті та діяльності медсестри. Система підвищення кваліфікації. Атестація кваліфікаційного рівня. Кваліфікаційні категорії. Роль медичної сестри в лікувальному процесі. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник. Права та обов'язки медичної сестри. Права пацієнта. Медсестринська етика та деонтологія. Охорона праці в галузі. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.

Кредит 2. Основи медсестринства. Загальний догляд

Тема 2 Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.

Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта. Види режимів рухової активності пацієнта. Біомеханіка тіла. Правильне положення тіла. Організація робочого місця медичної сестри для забезпечення правильної біомеханіки тіла та запобігання травмам хребта (у положенні сидячи, стоячи, при підніманні важких речей). Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику виникнення травм у пацієнтів різного віку. Медсестринські втручання для зниження ризику падіння, отруєння й ураження електричним струмом. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік старше за 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії). Можливі проблеми пацієнта (наприклад, високий ризик падіння, пов'язаний з порушенням рухової функції). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 3. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів

Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення. внутрішньолікарняної інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування. Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції. Види, методи та режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах. Характеристика сучасних засобів дезінфекції. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів. Мийні розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання. Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за

режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Дезінфекція і утилізація одноразових медичних виробів. Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи. Способи передачі внутрішньолікарняної інфекції. Групи ризику розвитку внутрішньолікарняної інфекції. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 4. Задоволення потреб пацієнта.

Тема 4. Прийом пацієнтів

Робота медичної сестри приймального відділення стаціонару. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу. Дезінсекційні протипедикульозні засоби. Санітарне оброблення пацієнтів у відповідності до чинного законодавства МОЗ України. Антропометрія. Медична документація приймального відділення стаціонару. Ведення документації. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення. Створення безпечного середовища для пацієнта. Робота у приймальному відділенні стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби. Дотримання прав пацієнта. Забезпечення лікувально-охоронного та санітарно-протиепідемічного режиму.

Кредит 4. ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ПАЦІЄНТА.

Тема 7. Особиста гігієна пацієнтів.

Положення пацієнта у ліжку, види рухового режиму пацієнта. Надання пацієнтові зручного положення за допомогою функціонального ліжка та інших пристосувань. Положення Фаулера, Сімса. Зміна постільної і натільної білизни тяжкохворим. Догляд за шкірою, природними складками. Пролежні. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта. Фактори ризику розвитку пролежнів. Медсестринські втручання в разі ризику розвитку пролежнів. Тактика медичної сестри при пролежнях. Догляд за волоссям. Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах. Догляд за ротовою порожниною. Догляд за очима. Догляд за носом. Догляд за вухами. Використання підкладних суден і сечоприймачів. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною. Навчання пацієнтів і членів його сім'ї елементам догляду за природними шкірними складками і слизовими оболонками. Виконання навичок у відповідності до протоколів.

Тема 8. Спостереження та догляд за пацієнтами

Вимірювання температури тіла, реєстрація результатів. Типи гарячки. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами при гарячці. Тактика медсестри під час критичного зниження температури тіла пацієнта. Визначення частоти дихання. Основні симптоми при захворюванні органів дихання: задишка, кашель, кровохаркання, ядуха. Оксигенотерапія. Визначення пульсу, реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку).

Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія. Вимірювання артеріального тиску. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску.

Кредит 5. Основи практичної діяльності медичної сестри

Тема 9. Оцінювання функціонального стану пацієнта.

Спостереження і догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу. Спостереження і догляд за пацієнтами під час блювання. Надання допомоги при метеоризмі. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при постановці клізм та газовідвідної трубки. Догляд за пацієнтами при нетриманні сечі, користування сечоприймачами. Догляд при затримці сечі, катетеризація сечового міхура м'яким катетером. Клінічні симптоми захворювання органів дихання. Можливі проблеми пацієнта: задишка, кашель, кровохаркання. Спостереження та догляд за пацієнтом. Клінічні симптоми захворювань кровообігу. Можливі проблеми пацієнта: біль у серці, запаморочення, брадикардія, тахікардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом. Клінічні симптоми при захворюваннях органів травного каналу. Спостереження та догляд за пацієнтом. Клінічні симптоми при захворюваннях органів сечової системи. Можливі проблеми пацієнта: нетримання або затримка сечі, анурія, олігоурія, поліурія тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом. Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби. Забезпечення лікувально-охоронного та санітарно-протиепідемічного режиму.

Кредит 6. Харчування та годування пацієнтів, Найпростіші методи фізіотерапії

Тема 10. Харчування та годування пацієнтів.

Особливості дієтичного харчування. Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою. Здійснення контролю за санітарним станом приліжкових столиків і холодильників, за асортиментом і терміном зберігання продуктів. Годування тяжкохворих у ліжку. Штучне харчування. Дезинфекція посуду та засобів для штучного годування. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби. Проведення бесід із відвідувачами пацієнтів про сутність і особливості призначеної дієти. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Тема 11. Найпростіші методи фізіотерапії

Поняття про найпростішу фізіотерапію. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур. Показання та протипоказання до застосування тепла та холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика. Водолікування. Гірудотерапія. Можливі проблеми пацієнта. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли. Застосування банок, солюкс-лампи,

проведення кварцування, накладання гірчичників, компресів, міхура з льодом, грілки: механізм дії, показання, протипоказання, техніка процедури, догляд за пацієнтами (підготовка пацієнта, оснащення, вибір місця проведення процедури). Можливі ускладнення та їх профілактика. Водолікування: місцеві та загальні ванни. Гірудотерапія: показання, протипоказання, ускладнення. Техніка постановки п'явок. Правила техніки безпеки при застосуванні найпростіших методів фізіотерапії. Можливі проблеми пацієнта. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 7. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів, способи введення лікарських засобів..

Тема 12. Виписування, зберігання лікарських засобів

Вимоги до зберігання лікарських засобів. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика. Виписування й отримання ліків в умовах лікувально-профілактичних установ. Правила зберігання, розміщення й обліку лікарських засобів у відділенні. Зберігання й облік препаратів списку А і Б. Правила роздачі лікарських засобів. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії антибіотиками). Вибірка призначень з листка лікарських призначень. Виписування вимоги-накладної на лікарські засоби і порядок отримання їх з аптеки. Правила зберігання і розподілення лікарських засобів у відділенні: на медсестринському посту і в процедурному кабінеті. Виписка, облік і зберігання лікарських засобів списку А і Б. Оформлення журналів обліку лікарських засобів.

Тема 13. Застосування лікарських засобів

Шляхи і способи введення лікарських засобів. Особливості практичного застосування лікарських форм. Чинні накази, інструкції та методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання поінформованої згоди пацієнта на введення ліків. Навчання пацієнта прийманню різних форм лікарських засобів ентерально, сублінгвально. Використання мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс. Введення супозиторіїв у пряму кишку. Зовнішнє застосування лікарських засобів: втирання мазі, змащування шкіри, застосування пластирів, крапель, бовтанок, присипок. Мазеві пов'язки. Закапування крапель у ніс, закладання мазі за повіки. Використання кишенькових інгаляторів. Вагінальне застосування лікарських засобів. Ентеральні шляхи введення ліків. Пероральний, сублінгвальний і ректальний способи застосування лікарських засобів.

Кредит 8. Застосування лікарських засобів . Медична маніпуляційна техніка

Тема 14. Парентеральне введення лікарських засобів

Оснащення і документація процедурного кабінету. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Постановка проб на чутливість до лікарських засобів. Анатомічні ділянки для парентерального введення лікарських засобів. Особливості введення олійних розчинів та

інсуліну. Техніка внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій, взяття крові для лабораторного дослідження (на фантомі). Дезінфекція. Збирання та заповнення системи для внутрішньовенних вливання. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів. Інструментарій для ін'єкційного способу введення лікарських засобів. Види шприців: одноразові, багаторазові, шприц Жане, шприц-тюбик; інсуліновий і туберкуліновий шприци. Види голок. Вибір довжини і діаметра залежно від виду ін'єкцій. Техніка збирання шприца з крафтпакета і стерилізатора. Набирання лікарських засобів з ампул і флаконів. Внутрішньошкірні ін'єкції. Вибір шприців і голок. Техніка виконання ін'єкцій. Проба Манту, мета її постановки, техніка виконання. Підшкірні ін'єкції: вибір шприців і голок, особливості введення олійних розчинів, оброблення шприца і голки після ін'єкції. Ціна поділки інсулінового шприца, особливості дозування інсуліну, можливі місцеві ускладнення від тривалого введення інсуліну. Внутрішньом'язові ін'єкції: вибір шприца, голки та місця для безпечного виконання ін'єкції. Розведення антибіотиків. Особливості розведення і введення біциліну. Техніка виконання внутрішньом'язових ін'єкцій. Венепункція: мета, вибір шприца і голки, техніка. Кровопускання: показання, протипоказання, оснащення, використання одноразових систем, техніка виконання, їх знезаражування. Техніка струминного введення лікарських засобів за допомогою шприца. Особливості введення кальцію хлориду та серцевих глікозидів. Взяття крові з вени для імунологічного, біохімічного, бактеріологічного досліджень, на коагулограму. Аутогемотерапія. Будова і складання системи для внутрішньовенного вливання. Заповнення системи для інфузійної терапії. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів, заміна використаного флакона. Ускладнення, що можуть виникати під час виконання ін'єкцій: алергійні реакції (місцеві, загальні, анафілактичний шок). Протишовкові заходи. Віддалені ускладнення: СНІД, вірусні гепатити. Інфільтрат (причини, ознаки, лікування, профілактика). Абсцес (причини, місцеві і загальні ознаки, лікування, профілактика). Пломка голки, повітряна і жирова емболія, помилкове введення препарату, механічне ушкодження нервових стовбурів. Тромбофлебіт (причини, ознаки). Гематома (профілактика, лікування). Сепсис (основні ознаки, причини, профілактика). Чинні накази МОЗ України щодо профілактики СНІД, вірусного гепатиту. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, негативне ставлення пацієнта до терапії антибіотиками, відмова пацієнта від ін'єкцій). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Кредит 9. Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях.

Тема 15. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях

Характеристика основних лабораторних та інструментальних методів дослідження. Участь в діагностичних обстеженнях. Підготовка пацієнтів, взяття і направлення матеріалу для лабораторного дослідження.

Методи дослідження харкотиння: загальний, бактеріологічний, на мікобактерії туберкульозу. Дослідження калу: копрологічне, бактеріологічне,

на приховану кров, яйця гельмінтів. Дослідження сечі: загальне, на діастазу, бактеріологічне, на фенілкетонурію, 17-кетостероїди, глюкозу, за методами Зимницького, Нечипоренка.

Кредит 10. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях

Тема 16. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях

Підготовка пацієнтів до рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, бронхів (флюорографія, рентгенографія, бронхографія, томографія, комп'ютерна томографія, магніто-резонансна томографія), шлунка, товстої кишки, холецистографії, урографії, УЗД. Діагностичне значення ультразвукового дослідження в акушерській практиці.

Підготовка пацієнтів до ендоскопічного дослідження: бронхоскопії, цистоскопії. Підготовка пацієнток до ультразвукового дослідження . Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 11. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях

Тема 17. Медичні маніпуляції.

Дослідження вмісту шлунка (фракційним методом), дванадцятипалої кишки (три- і п'ятифазне), сліпе зондування. Профілактика ускладнень, що можуть виникати під час проведення зондування. Підготовка пацієнток до рентгенологічного дослідження шлунка, товстої кишки, холецистографії, Підготовка пацієнток до ендоскопічного дослідження: езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії. Психологічна підготовка до проведення ендоскопічних досліджень . Дотримання прав пацієнта і отримання згоди на проведення маніпуляцій.

Промивання шлунку, застосування очисної клізми для проведення досліджень кишечника. Попередження можливих ускладнень. Застосування медсестринського процесу під час виконання зондових процедур, можливих ускладнень. Протипоказання до проведення зондових процедур. Дотримання професійної етики та деонтології. Формування професійних компетенцій медсестри. Засоби безпеки медичного персоналу при проведенні процедур. Дезинфекція. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 12. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях

Тема 12. Основи санології.

Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Визначення понять “здоров'я”, “суспільне здоров'я”. Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність. Чинники ризику виникнення захворювань. Характеристика найвагоміших чинників: забруднення навколишнього природного середовища, нераціональне харчування, гіподинамія, шкідливі звички (алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія); психоемоційна напруженість; генетична схильність та ін. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, проживання у промисловій зоні, психоемоційна напруженість у сім'ї). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Кредит 13. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань

Тема 20. Рух і здоров'я

Тема 21. Загартовування організму. Психічна саморегуляція

Тема 22. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття

Формування здорового способу життя і профілактика захворювань
 Формування здорового способу життя — головний засіб профілактики захворювань. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров'я населення, роль у виявленні і ранній діагностиці захворювань. Диспансерне спостереження за окремими групами населення. Види спеціалізованих диспансерів, їх організація, форми і методи роботи. Роль медичної сестри в системі диспансерного спостереження. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, конфліктні ситуації в сім'ї, працюючий підліток). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли. Рух і здоров'я
 Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Гігієнічні вимоги до фізичних вправ, приміщення, взуття, одягу. Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів. Фізичні вправи як лікувальний чинник. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, перенесений інфаркт міокарда, часті відрядження, що виключають систематичність тренувань). Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба із затриманням дихання). Основні принципи тренування. Особливості рухової активності різних груп населення з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров'я.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Медсестринські теорії і процес						
Тема 1. Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі	10	2	2			6
Тема 2. Типи лікувально-профілактичних закладів.	10	2	2			6
Тема 3. Прийом пацієнта	10	2	6			2
Разом	30	6	10			14
Кредит 2. Основи медсестринства. Загальний догляд						
Тема 4. Безпечне лікарняне середовище	6	2	2			2
Тема 5 Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів	24	2	8			14
Разом	30	4	10			16
Кредит 3. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція						
Тема 6 Санітарно-протиепідемічний	30	4	10			16

режим лікувально-профілактичних закладів						
Разом	30	4	10			16
Кредит 4. Задоволення потреб пацієнта.						
Тема 7. Особиста гігієна пацієнта	12	2	6			4
Тема 8. Спостереження і догляд за пацієнтом	18	4	6			8
Разом	30	6	12			12
Кредит 5. Основи практичної діяльності медичної сестри						
Тема 9 Оцінювання функціонального стану пацієнта	30	4	12			14
Разом	30	4	12			14
Кредит 6. Харчування та годування пацієнтів, Найпростіші методи фізіотерапії						
Тема 10. Харчування та годування пацієнтів	20	4	2			14
Тема 11. Найпростіші методи фізіотерапії	10	2	4			4
Разом	30	6	6			18
Кредит 7. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів, способи введення лікарських засобів.						
Тема 12. Виписування, зберігання лікарських засобів	10	2	2			6
Тема 13. Застосування лікарських засобів	20	2	8			10
Разом	30	4	10			16
Кредит 8. Застосування лікарських засобів . Медична маніпуляційна техніка						
Тема 14. Парентеральне введення лікарських засобів	30	6	10			14
Разом	30	6	10			14
Кредит 9. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях						
Тема 15. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях	30	2	10			18
Разом	30	2	10			18
Кредит 10. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях						
Тема 16. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях	30	4	8			18
Разом	30	4	8			18
Кредит 11. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях						
Тема 17. Медичні маніпуляції	30	6	12			12
Разом	30	6	12			12
Кредит 12. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях						
Тема 18. Основи синології	14	2	4			8
Тема 19. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань	16	2	4			10
Разом	30	4	8			18
Кредит 13. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань						
Тема 20. Рух і здоров'я	10	2	2			6

Тема 21. Загартовування організму. Психічна саморегуляція	10	2	2			4
Тема 22. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття	10	2	4			4
Разом	30	6	8			14
Усього годин	390	62	126			202

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Медсестринські теорії і процес</i>		
1	Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі	2
2	Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище	2
3	Прийом пацієнта	6
<i>Кредит 2. Основи медсестринства. Загальний догляд</i>		
4	Безпечне лікарняне середовище - Лікувально – охоронний режим. Види режимів рухової активності - Безпечне переміщення пацієнта	2
5	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів	8
<i>Кредит 3. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція</i>		
6	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів - Внутрішньолікарняна інфекція - Дезінфекція та утилізація одноразового медичного інструментарію - Оброблення рук та слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами - Дезінфекція предметів догляду - Передстерилізаційне очищення, контроль якості - Стерилізація, контроль якості стерилізації - Підготовка до роботи в маніпуляційному кабінеті	10
<i>Кредит 4. Задоволення потреб пацієнта.</i>		
7	Особиста гігієна пацієнта - Догляд за шкірою і пролежнями - Здійснення заходів з догляду за волоссям, вухами, носовими ходами	6
8	Спостереження і догляд за пацієнтом - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Термометрія - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Дихання - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Оксигенотерапія	6
<i>Кредит 5. Основи практичної діяльності медичної сестри</i>		
9	Оцінювання функціонального стану пацієнта. Пульс - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Артеріальний тиск	12

	- Догляд за пацієнтами під час блювання. Види клізм - Проведення катетеризації сечового міхура - Догляд за тяжкохворими та агонуючими	
Кредит 6. Харчування та годування пацієнтів, Найпростіші методи фізіотерапії		
10	Харчування та годування пацієнтів - Складання порційної вимоги, добового меню - Здійснення штучного харчування	2
11	Найпростіші методи фізіотерапії - Банки, гірчичники: механізм дії, показання, протипоказання - Гірудотерапія. Водолікування	4
Кредит 7.Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів, способи введення лікарських засобів.		
12	Виписування, зберігання лікарських засобів - застосування лікарських засобів списку А і В	2
13	Застосування лікарських засобів - Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів, використання мазі, присипок - Види шприців та голок, ціна поділки шприца	8
Кредит 8. Застосування лікарських засобів . Медична маніпуляційна техніка		
14	Парентеральне введення лікарських засобів - Внутрішньошкірні, підшкірні ін'єкції - Розведення антибіотиків, техніка внутрішньом'язевих ін'єкцій - Внутрішньовенні інекції - Внутрішньовенне краплинне введення ліків	10
Кредит 9. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях		
15	Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях	10
Кредит 10. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
16	Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях	8
Кредит 11. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
17	Зондові маніпуляції	12
Кредит 12. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
18	Основи синології здоровий спосіб життя	4
19	Формування здорового способу життя і профілактика захворювань	4
Кредит 13. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань		
20	Рух і здоров'я	2
21	Загартування організму. Психічна саморегуляція	2
22	Сім'я та здоров'я. Активне довголіття	4
		126

8. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Медсестринські теорії і процес</i>		
1	Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі	6
2	Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище	6
3	Прийом пацієнта	2
<i>Кредит 2. Основи медсестринства. Загальний догляд</i>		
4	Безпечне лікарняне середовище - Лікувально – охоронний режим. Види режимів рухової активності - Безпечне переміщення пацієнта	2
5	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів	14
<i>Кредит 3. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція</i>		
6	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів - Внутрішньолікарняна інфекція - Дезінфекція та утилізація одноразового медичного інструментарію - Оброблення рук та слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами - Дезінфекція предметів догляду - Передстерилізаційне очищення, контроль якості - Стерилізація, контроль якості стерилізації - Підготовка до роботи в маніпуляційному кабінеті	16
<i>Кредит 4. Задоволення потреб пацієнта.</i>		
7	Особиста гігієна пацієнта - Догляд за шкірою і пролежнями - Здійснення заходів з догляду за волоссям, вухами, носовими ходами	4
8	Спостереження і догляд за пацієнтом - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Термометрія - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Дихання - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Оксигенотерапія	8
<i>Кредит 5. Основи практичної діяльності медичної сестри</i>		
9	Оцінювання функціонального стану пацієнта. Пульс - Оцінювання функціонального стану пацієнта. Артеріальний тиск - Догляд за пацієнтами під час блювання. Види клізм - Проведення катетеризації сечового міхура - Догляд за тяжкохворими та агонуючими	14
<i>Кредит 6. Харчування та годування пацієнтів, Найпростіші методи фізіотерапії</i>		
10	Харчування та годування пацієнтів	14

	- Складання порційної вимоги, добового меню - Здійснення штучного харчування	
11	Найпростіші методи фізіотерапії - Банки, гірчичники: механізм дії, показання, протипоказання - Гірудотерапія. Водолікування	4
Кредит 7.Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів, способи введення лікарських засобів.		
12	Виписування, зберігання лікарських засобів - застосування лікарських засобів списку А і В	6
13	Застосування лікарських засобів - Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів, використання мазі, присипок - Види шприців та голок, ціна поділки шприца	10
Кредит 8. Застосування лікарських засобів . Медична маніпуляційна техніка		
14	Парентеральне введення лікарських засобів - Внутрішньошкірні, підшкірні ін'єкції - Розведення антибіотиків, техніка внутрішньом'язевих ін'єкцій - Внутрішньовенні інекції - Внутрішньовенне краплинне введення ліків	14
Кредит 9. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях		
15	Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях	18
Кредит 10. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
16	Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях	18
Кредит 11. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
17	Зондові маніпуляції	12
Кредит 12. Участь медичної сестри в інструментальних дослідженнях		
18	Основи синології здоровий спосіб життя	8
19	Формування здорового способу життя і профілактика захворювань	10
Кредит 13. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань		
20	Рух і здоров'я	6
21	Загартування організму. Психічна саморегуляція	4
22	Сім'я та здоров'я. Активне довголіття	4
		202

9. Методи навчання

При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, реферати).

- в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі.

- в аспекті управління навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

10. Методи контролю

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на практичних заняттях під час усного опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- правильність виконання практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Основи медсестринства» повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;

- здібність до творчої праці.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях.

Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль – іспит.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять та самостійної роботи впродовж семестру, наведений в таблиці 1.

Під час заліку застосовується наступна шкала оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Основи медсестринства»
2. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни «Основи медсестринства»..
3. Тестові завдання, комплекс контрольних робіт та питань до іспиту з дисципліни «Основи медсестринства».
4. Схеми, таблиці, малюнки.
5. Фантоми, муляжі, медичне обладнання, інструментарій
6. Презентації.
7. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.
8. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Основи з медсестринства».

Перелік питань до іспиту

1. Медсестринська справа: визначення, функції, значення.
2. Стандарти медсестринського догляду.
3. Моделі медсестринської справи.
4. Поняття про медсестринський процес.
5. Основні терміни, необхідні для визначення філософії медсестринської справи: “пацієнт”, “медсестринська справа”, “навколишнє середовище і суспільство”, “здоров’я”.
6. Моральні концепції, принципи і традиції медсестринської деонтології в клятві Флоренс Найтінгейл та Етичному кодексі Міжнародної Ради медичних сестер.
7. Два типи спілкування: вербальний і невербальний. Їхня характеристика.
8. Підтримка зв’язків з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування.
9. Самоконтроль медичної сестри при невербальному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести).
10. Ієрархія потреб людини по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб.
11. Проблеми пацієнта, пов’язані з порушенням задоволення фізіологічних потреб.
12. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах.
13. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.
14. Проблеми внутрішньолікарняної інфекції.
15. Характеристика і способи передачі збудників внутрішньолікарняної інфекції.
16. Інфекційна безпека.
17. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах.
18. Види, методи і режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.
19. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (дезактин, стериліум, сульфохлорантин, хлорантоїн тощо).
20. Приготування і використання дезінфекційних розчинів різної концентрації. Правила зберігання хлоровмісних розчинів.
21. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами.

22. Дезінфекція й утилізація одноразових медичних виробів.
23. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
24. Мийні розчини, приготування, критерії використання.
25. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.
26. Види, методи і способи стерилізації в лікувально-профілактичних закладах.
27. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
28. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
29. Робота медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару.
30. Медична документація приймального відділення стаціонару.
31. Види санітарної обробки пацієнтів: повна і часткова.
32. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки).
33. Лікувально-охоронний режим, його елементи і значення для пацієнта.
34. Види режимів рухової активності.
35. Правильна біомеханіка при різних положеннях тіла.
36. Переміщення пацієнта в ліжку і різні види його положення (на спині, на животі, у положенні Фаулера і Сімса).
37. Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику травм у пацієнтів різного віку.
38. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної і натільної білизни тяжкохворим.
39. Правила збирання і транспортування брудної білизни.
40. Пролежні. Методика визначення ступеня ризику розвитку пролежнів у пацієнта.
41. Фактори ризику розвитку пролежнів.
42. Медсестринські втручання при ризику розвитку пролежнів.
43. Локалізація, стадії утворення пролежнів.
44. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів.
45. Основні принципи лікувального харчування.
46. Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів.
47. Види штучного харчування пацієнта: через зонд, через гастростому, парентерально, за допомогою живильної клізми.
48. Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром.
49. Ступені підвищення температури.
50. Стадії гарячки, особливості спостереження та догляду за пацієнтами в стані гарячки.
51. Клінічні симптоми захворювання органів дихання.
52. Спостереження і догляд за пацієнтом під час задишки, кашлю, кровохаркання.
53. Оксигенотерапія: правила зберігання і подавання кисню. Техніка безпеки під час роботи з кисневими установками.
54. Клінічні симптоми захворювань органів кровообігу.

55. Спостереження і догляд за пацієнтом при болю в серці, запамороченні.
56. Спостереження і догляд за пацієнтом при брадикардії, тахікардії, аритмії.
57. Спостереження і догляд за пацієнтом при гіпотензії, гіпертензії.
58. Клінічні симптоми при захворюваннях органів травного каналу.
59. Спостереження та догляд за пацієнтом при блюванні, аспірації блювотних мас.
60. Спостереження та догляд за пацієнтом при метеоризмі, закрепах.
61. Клінічні симптоми при захворюваннях органів сечової системи.
62. Спостереження і догляд за пацієнтом при нетриманні та затримці сечі.
63. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви.
64. Принципи реанімації.
65. Правила поводження з трупом.
66. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу.
67. Стадії горя. Оцінювання реакції пацієнта на втрату та його здатність адаптуватися до неї.
68. Етико-деонтологічні особливості спілкування з інкурабельним пацієнтом, його сім'єю та близькими.
69. Найпростіша фізіотерапія. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур.
70. Показання та протипоказання до застосування тепла та холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика.
71. Водолікування: види, механізм дії, показання, протипоказання, догляд за пацієнтами.
72. Гірудотерапія: механізм дії, показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика.
73. Солюкс-лампа та кварцування: механізм дії, показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика.
74. Вимоги до зберігання лікарських засобів.
75. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика.
76. Виписування й отримування ліків в умовах лікувально-профілактичних закладів.
77. Правила зберігання, розміщення і обліку лікарських засобів у відділенні.
78. Зберігання й облік препаратів списку А і Б.
79. Правила роздачі лікарських засобів. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби.
80. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.
81. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій.
82. Лабораторне дослідження харкотиння: бактеріологічне, загальне.
83. Лабораторне дослідження калу, сечі.
84. Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри.
85. Підготовка пацієнтів до рентгенологічного обстеження шлунка, жовчного міхура, кишок, нирок, сечового міхура.
86. Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження: бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, цистоскопії.

87. Підготовка пацієнта до ультразвукового обстеження.
88. Підготовка пацієнта до проведення пункцій (абдомінальної, плевральної, люмбальної), догляд за пацієнтами після пункції.
89. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні шлункового зондування.
90. Беззондові методи дослідження шлункової секреції.
91. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні дуоденального зондування.
92. Визначення понять “здоров’я”, “суспільне здоров’я”.
93. Показники суспільного здоров’я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.
94. Чинники ризику виникнення захворювань.
95. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров’я населення. Роль медичної сестри.
96. Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів.
97. Фізичні вправи як лікувальний чинник. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання.
98. Особливості рухової активності різних груп населення з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров’я.
99. Визначення поняття, вплив раціонального харчування на здоров’я.
100. Основні вимоги до раціонального харчування.
101. Організація харчування залежно від інтенсивності (енерговитрат) праці.
102. Формула розрахунку маси тіла. Характеристика розвантажувальних дієт.
103. Характеристика основних засобів загартовування.
104. Рекомендації щодо загартовування здорової людини.
105. Саморегуляція поведінки як одна з важливих функцій психіки людини.
106. Принципи ставлення до життя, які сприятливо впливають на мотиваційну саморегуляцію. Реалізація програми самовиховання.
107. Психологічний захист.
108. Аутотренінг як система концентрованого саморозслаблення і самонавіювання.
109. Соціально-психологічні проблеми сім’ї, проблеми розлучення. Роль сім’ї у формуванні здоров’я дітей.
110. Визначення понять “геронтологія”, “герогігієна”, “геріатрія”.
111. Проблеми людей похилого віку.
112. Основні умови активного довголіття.

14. Рекомендована література Базова

1. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес. — К.: Здоров’я, 2001.
2. Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / Під заг. керів. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2007. — 44 с. Касевич Н.М.

3. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. — К.: Медицина, 2009.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручник. — К.: Медицина, 2008. — 424 с.
5. Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.
6. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. та ін. Догляд за хворими: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 488 с.
7. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2010. — 560 с.
8. Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І.Я. Губенко, О.Т. Шевченко, Л.П. Бразалій, В.Г. Апшай. — К.: Медицина, 2008. — 304 с.
9. Пасечко Н.В., Лемке М.О. Мазур П.Є. Основи сестринської справи: підручник. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 544 с.
10. Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коплик А.Ф., Коцар О.І., Аленіч О.І. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — К.: Медицина, 2009. — 480 с.
11. Додаткова Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
12. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.

Допоміжна

1. Кудрявцева Т.О. Сестринський процес: етапи, зміст, документація: навч.-метод. посіб. — К.: Здоров'я, 2001. — 96 с.
2. Шевченко О.Т. Психологія кризових станів: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005 — 120 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. <http://oblzdrav.mk.gov.ua/>
3. <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/790/persha-dolikarska-dopomoga>
4. <http://www.br.com.ua/referats/Medicina/88605.htm>
5. http://studopedia.su/11_43893_dolIkarska-medichna-dopomoga
6. www.likar.uz.ua
7. www.nbu.gov.ua
8. www.ukrmed.org.ua
9. www.vz.kiev.ua
10. www.apteka.ua
11. <http://medsvit.org>
12. www.medik.org.ua

HYPERLINK "http://medsestrunstwo.blogspot.com/2015/11/blog-

p
o
s
t